

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-20

Diarienummer SFF-2025-00479

Handläggare

Annika Gripencreutz

Telefon: 031-365 08 22

E-post: annika.gripencreutz@stadsfast.goteborg.se

Återrapportering av uppdrag om genomförandeplan för nedstängning av verksamhet och objekt vid meddelande om risk för manuell förbrukningsfrånkoppling

Förslag till beslut

I stadsfastighetsnämnden

1. Stadsfastighetsnämnden godkänner genomförandeplan för nedstängning kopplad till energiförsörjningen.
2. Stadsfastighetsnämnden förklarar kommunfullmäktiges uppdrag (2024-12-12 § 529 p. 4) som fullgjort.

Sammanfattning

Stadsfastighetsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden, Förvaltnings AB Framtiden, Förvaltnings AB Göteborgslokaler, Higab AB och Älvstranden Utveckling AB har fått i uppdrag att i samverkan med sina hyresgäster och stadens verksamheter ta fram en genomförandeplan för nedstängning av verksamhet och objekt, vid meddelande om risk för manuell förbrukningsfrånkoppling från Svenska Kraftnät, i enlighet med vad som framgår i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande hörande till ärende SLK-2023-01012. Uppdraget ska vara slutfört, nämnd- och styrelsebehandlat med bifogad genomförandeplan senast den 30 juni 2025.

Stadsfastighetsförvaltningen redovisade 2023 till stadsledningskontoret att förvaltningens hyresgäster i stort bedriver lagstiftad samhällsviktig verksamhet och endast ett fåtal av fastigheterna är möjliga att stänga ner för att bidra till en lättnad på effektförbrukningen på elnätet. Hyresgästförvaltningarna har fått i uppdrag att prioritera sina verksamheter och tillhandahålla förteckning till stadsfastighetsförvaltningen när ett läge med förbrukningsfrånkoppling kan bli aktuell. Förvaltningen har gått vidare i arbetet med att se över hur ett bidrag till att sänka effekttopparna kan se ut, framför allt ihop med Göteborg Energi AB, då det är de som äger informationen på hur och var sådana insatser bäst ger effekt. Stadsfastighetsförvaltningens genomförandeplan för nedstängning beskriver arbetet med att bidra till att minska effekttopparna för att undvika manuell förbrukningsfrånkoppling.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ett genomförande av nedstängning av enstaka fastigheter kommer att kräva resurser från förvaltningens driftorganisation. Inför risk för en manuell förbrukningsfrånkoppling ser förvaltningen ett behov av att förbereda fastigheterna inför en sådan. Nedstängning av

enstaka fastigheter har bedömts ge mycket marginell effekt i förhållande till energivinsten och den resurs som behöver tillsättas för att släcka ner fastigheten. Att endast avbryta verksamheten i en fastighet bidrar inte till en el-besparing eftersom fastighetens driftsystem (ventilation/värme) kommer att vara igång utan en manuell hantering av driften. I de fall en nedstängning skulle kunna bidra till en effekt så kan det komma att påverka den enskilda invånaren som i vardagen har sin verksamhet i aktuell fastighet (exempelvis gymnasieskola och dess elever). Nedstängning av kommersiella fastigheter får påverkan på de hyresgäster som är lokala näringsidkare.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

En nedsläckning av fastigheter kommer att ha påverkan på stadens verksamheter och där hyresgästförvaltningarnas egen arbete med kontinuitetshantering får en ännu större betydelse. Målsättningen med en kontrollerad nedsläckning av vissa fastigheter är för att bidra till att försöka undvika en förbrukningsfrånkoppling. En sådan har ännu större påverkan på stadens verksamheter, inklusive de lagstadgade samhällsviktiga sådana och som omfattar de mest sårbara grupperna; äldre, funktionsnedsatta och barn. Det kan finnas grupper av dessa som omfattas i de fastigheter som behöver släckas ner under ett proaktivt arbete, men med en god planering och kontinuitetshantering hos hyresgästen finns förutsättningar för att kunna sörja för deras behov under den tiden.

Samverkan

Information ges de fackliga organisationerna i FSG 16 juni.

Bilagor

1. Stadsfastighetsförvaltningens genomförandeplan för nedstängning
2. Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2024-12-12 § 529

Ärendet

Stadsfastighetsnämnden har fått i uppdrag att i samverkan med sina hyresgäster och stadens verksamheter ta fram en genomförandeplan för nedstängning av verksamhet och objekt, vid meddelande om risk för manuell förbrukningsfrånkoppling från Svenska Kraftnät. Uppdraget ska vara slutfört, nämnd- och styrelsebehandlat med bifogad genomförandeplan senast den 30 juni 2025. Nämnden har att ta ställning till om man anser att uppdraget är fullgjort och att anta den genomförandeplan som är framtagen.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

I rapporten *Redovisning av uppdrag kopplade till energiförsörjningen* lyfte stadsledningskontoret fram att Svenska Kraftnät, vid risk för manuell frånkoppling, uppmanar till att minska eller skjuta upp elförbrukning under höglasttimmar. För att Göteborgs Stad ska kunna agera snabbt i ett sådant läge krävs att alla berörda förvaltningar och bolag har beslutade genomförandeplaner för elbesparingsåtgärder – exempelvis att stänga verksamheter, begränsa öppettider eller flytta elförbrukning till andra tider (så kallade *steg 3-åtgärder*).

Stadsledningskontoret bedömer att stadsfastighetsnämnden ännu inte har genomfört det tidigare uppdraget (2023-09-07, § 13 p. 1-2). Det saknas gemensamma beslut med hyresgästerna om vilka lokaler som kan stängas, och det finns ingen komplett genomförandeplan utifrån steg 3 i åtgärdstrappan. Stadsfastighetsförvaltningen lyfte att vi saknar mandat att själva besluta om nedstängning, och att ansvaret i många fall ligger hos hyresgästen. Stadsledningskontoret menar dock att uppdragets syfte var att i tillsammans med verksamhetsutövarna utreda ansvaret.

Stadsfastighetsförvaltningens förslag till genomförandeplan

Stadsledningskontoret bedömer att det finns ett fortsatt behov av att nämnder och styrelser arbetar med genomförandeplaner och tydliggör ansvar vid krisläge. Kommunfullmäktige gav därför den 12 december 2024 § 529 stadsfastighetsnämnden i uppdrag att, i samverkan med sina hyresgäster och stadens verksamheter, ta fram en genomförandeplan. Planens syfte är att ha en beredskap för snabb hantering av nedstängning av verksamheter/objekt för att kunna bidra till sänkning av belastning på elnätet vid högeffektstimmar, vid av Svenska Kraftnät aviserad manuell förbrukningsfrånkoppling. Planens syfte är även att förtydliga ansvarsområdena vid en sådan samhällsstörning.

I arbetet med genomförandeplaner kan prioritetsskallor i Styrel inom Göteborgs Stads geografiska område beslutad av kommunfullmäktige 2020-11-12 § 13, användas som utgångspunkt i allvarlighetsgrad.

Stadsfastighetsförvaltningens hyresgäster har i stort förmedlat att de verksamheter som bedrivs måste vara i gång även under en samhällsstörning då det är lagstadgade verksamheter. Den bedömningen gjordes redan under energikrisen vintern 2022/2023. Verksamheternas högsta el-effektuttag sker under höglasttimmar på dygnet, vilket gör det extra viktigt att hitta lösningar för att minska el-effekten i stadsfastighetsförvaltningens byggnadsbestånd.

Stadsfastighetsförvaltningen och Göteborg Energi AB har i det arbetet inlett ett samarbete för att se över tekniska möjligheter och arbetssätt för att minska el-effekttoppar i förvaltningens fastighetsbestånd. Det ska förtydligas att Stadsfastighetsförvaltningen på inget sätt haft möjlighet att ta del av Styrels-information från Göteborg Energi AB.

I ett första steg har parterna tillsammans lokaliserat de byggnader som är el-uppvärmda och som ligger geografiskt i det område som Göteborgs Energi AB har identifierat som ett effektbristområde och vid vilka tidsperioder det gäller.

Tanken är att med hjälp av ”smart” fastighetsautomationssystem för värme och ventilation kunna styra ner effektanvändningen under höglastperioder utan att det påverkar på inomhusklimatet negativt. Förvaltningen kommer under kommande vinter att genom ett projekt prova metoden på 4-6 stycken byggnader, att fördela effektlaster mellan byggnader, under höglasttimmarna. Projektet ska sedan utvärderas och slutsats ska dras huruvida det är ett tillämpbart sätt för att bidra till att minska effektlasterna och hjälpa till att motverka risken för en manuell förbrukningsfrånkoppling. Förhoppningen är att projektet ska bidra till ett arbetssätt som kan bidra till att sänka belastningen under höglasttimmarna på ett mer effektivt sätt jämfört mot att behöva stänga ner enskilda objekt.

Förvaltningen har tagit fram en plan för genomförande av nedsläckning med de förutsättningar som finns. Arbetet kommer att fortsätta bedrivas i samråd med hyresgästerna och förvaltningen har identifierat ett behov av att ta fram rutiner och instruktioner för nedstängning baserat på information hyresgästförvaltningarna delger förvaltningen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har efter givna förutsättningar tagit fram en genomförandeplan för nedsläckning ihop med sina hyresgäster. Förvaltningens bedömning är att arbetet behöver fortsätta och att det finns utvecklingsbehov i de identifierade områden som kan bidra till att minska belastning på elnätet under höglasttimmar, både med och utan faktisk nedstängning av verksamheter. Det arbetet behöver fortgå ihop med Göteborgs Energi AB.

Maria Hagberg

Martin Blixt

Avdelningschef Utveckling och Styrning

Förvaltningsdirektör